

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy Mgr. Aleše Roztočila a soudců JUDr. Jiřího Pally a Mgr. Petry Weissové v právní věci žalobkyně: **Telly s.r.o.**, IČO: 046 68 529, se sídlem Na Florenci 2116/15, Nové Město, Praha 1, zast. Mgr. Monikou Marekovou M.Jur., advokátkou, se sídlem Mánesova 1059/41, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo kultury**, se sídlem Maltézské náměstí 471/1, Praha 1, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 20. 2. 2020, sp. zn. MK 8945/2020 SOAP, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 29. 10. 2020, č. j. 10 A 84/2020 - 63,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

I. Shrnutí předcházejícího řízení

[1] Žalovaný v záhlaví označeným rozhodnutím rozhodl dle § 142 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, že DILIA, divadelní, literární, audiovizuální agentura, z.s., IČO: 654 01 875, je na základě a v rozsahu konkrétně označených rozhodnutí žalovaného ode dne nabytí účinnosti zákona č. 102/2017 Sb., kterým se mění zákon č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), tj. od 20. 4. 2017, oprávněna k výkonu povinné kolektivní správy práva na užití děl literárních, dramatických, hudebně dramatických, vědeckých, choreografických, pantomimických, audiovizuálních a děl dabingových režisérů, jsou-li zároveň autory nebo spoluautory mluvené složky audiovizuálních děl v jiném jazyce, přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání dle § 97d odst. 1 písm. c) autorského

zákona. Napadené rozhodnutí obsahovalo poučení, podle nějž proti němu lze podat rozklad.

[2] Žalobkyně podala proti rozhodnutí žalovaného žalobu, v níž vyjádřila přesvědčení, že je aktivně legitimována k podání žaloby, neboť byla napadeným rozhodnutím zkrácena na svých právech. Jelikož je žalobkyně jako provozovatelka satelitní a internetové televize považována za uživatele předmětů ochrany a kolektivní správci včetně DILIA od ní požadují odměny za užívání děl přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání dle § 22 odst. 1 autorského zákona, napadené rozhodnutí má přímý dopad na práva a zejména povinnosti žalobkyně. Rozsah oprávnění DILIA po účinnosti novelizačního zákona přitom žalobkyně dlouhodobě rozporuje. Napadené rozhodnutí je nezákonné, jelikož žalovaný nemohl rozhodnout postupem dle § 142 odst. 1 správního řádu, jelikož DILIA neprokázala, že je vydání rozhodnutí nezbytné pro uplatnění jejích práv. DILIA neuvedla, jaký je konkrétní účel vydání deklaratorního rozhodnutí, přičemž tento musí být jasně pojmenován a musí být prokázáno, že k ochraně a následných krokům ve věci je rozhodnutí podle § 142 správního řádu nezbytné. Ze zdůvodnění naopak vyplývá, že DILIA chce postupem dle citovaného ustanovení nahradit postup pro vydávání oprávnění kolektivních správců předvídaný v § 96 autorského zákona. Oprávnění ke kolektivní správě se přitom vydává *ex nunc*, zatímco rozhodnutí dle § 142 odst. 1 správního řádu je deklaratorní a rozhoduje o právech *ex tunc*. Vydání napadeného rozhodnutí nebylo nezbytné, když jím žalovaný pouze zopakoval předchozí sdělení, o kterém žalovaný i DILIA ví, že s ním žalobkyně nesouhlasí, a které je předmětem soudního přezkumu. Jelikož žádost o vydání rozhodnutí neobsahovala konkrétní důvody a konkrétní účel, pro který mělo být vydáno, a naopak ze žádosti o rozhodnutí vyplývá, že jejím účelem bylo pouhé potvrzení předchozího nezákonného postupu žalovaného, tedy snaha DILIA o obecné uplatnění práva vykonávat povinnou kolektivní správu, žalovaný nebyl oprávněn o této žádosti rozhodovat a vydat obecné deklaratorní rozhodnutí.

[3] I v případě, že by žalovaný mohl rozhodovat o oprávnění DILIA ke kolektivní správě postupem dle § 142 odst. 1 správního řádu, by bylo napadené rozhodnutí nezákonné. Novelizační zákon totiž žádným způsobem nezasáhl do existujících oprávnění k výkonu kolektivní správy. DILIA tedy má oprávnění podle předchozího správního rozhodnutí žalovaného pouze k výkonu povinné kolektivní správy práva na přenos rozhlasového nebo televizního vysílání podle § 22 odst. 2 autorského zákona anebo dobrovolné kolektivní správy práva na přenos rozhlasového nebo televizního vysílání podle § 22 odst. 1 autorského zákona. DILIA přitom nebylo nikdy rozšířeno oprávnění ke kolektivní správě ani na základě žádosti ani novelizačním zákonem. Pokud by tedy žalovaný byl oprávněn o žádosti DILIA rozhodovat postupem dle § 142 odst. 1 správního řádu, mohl pouze rozhodnout, že DILIA není oprávněna k povinné kolektivní správě dle § 22 odst. 1 autorského zákona, jelikož DILIA nikdy nepožádala o oprávnění k povinné kolektivní správě dle § 22 odst. 1 autorského zákona postupem předvídaným v § 96 autorského zákona. Místo toho žalovaný zcela nezákonně a nesprávně interpretoval přechodné ustanovení čl. II odst. 6 novelizačního zákona a vydal deklaratorní rozhodnutí o skutečnosti, která nikdy nenastala, přičemž napadené rozhodnutí je založeno pouze na této nesprávné interpretaci. V důsledku nezákonného postupu žalovaného stanovuje DILIA jednotnou sazbu odměny za přenos rozhlasového nebo televizního vysílání bez ohledu na to, zda příslušné užití práv k předmětům ochrany spadá pod odstavec 1 či 2 § 22

pokračování

autorského zákona, i když je evidentní, že pro každý z těchto dvou způsobů užití zastupuje jiný počet nositelů práv. Taková sazba odměny nerefluktující počet nositelů práv ve smyslu § 98e odst. 3 písm. e) autorského zákona je nezákonná. DILIA tak uplatňuje vůči žalobkyni nezákonné sazby odměny za přenos rozhlasového nebo televizního vysílání, čímž dochází k zásahu do práv žalobkyně, a to zejména do jejího práva vlastnit majetek ve smyslu čl. 11 Listiny základních práv a svobod.

[4] Městský soud v Praze v záhlaví uvedeným usnesením žalobu odmítl, přičemž s odkazem na rozsudek NSS ze dne 30. 9. 2020, č. j. 9 As 107/2020 - 85, konstatoval, že udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy se právní sféry žalobkyně žádným způsobem nedotklo, k takovému dotčení může dojít až zprostředkovaně, v praktických situacích spojených s výkonem kolektivní správy, a proti takovým krokům kolektivního správce se bude moci žalobkyně bránit v případném civilním soudním řízení vznesením námítky neoprávněnosti uplatněného nároku. Žalobkyně přitom odvozuje svou aktivní žalobní legitimaci výlučně od dotčení své právní sféry ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., nikoli od ochrany jakéhokoli veřejného zájmu, jež by ve správním řízení zastupovala, a nepřipadá tak v úvahu ani její legitimace podle odstavce 2 citovaného ustanovení. Napadené rozhodnutí tudíž není rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. a je ze soudního přezkumu vyloučeno.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[5] Žalobkyně (dále též „stěžovatelka“) napadla výše uvedené usnesení městského soudu kasační stížností. Nesouhlasila se závěrem městského soudu, že napadeným rozhodnutím nedošlo k zásahu do její právní sféry. Městský soud dospěl k nesprávnému závěru, že předmětem posouzení v nynějším řízení byl obsahově shodný postup žalovaného jako v řízení vedeném pod sp. zn. 9 As 107/2020 u Nejvyššího správního soudu a odkázal stěžovatelku, aby se vůči případným nárokům kolektivního správce bránila v civilním řízení. V nynějším řízení se totiž stěžovatelka brání proti rozhodnutí vydanému dle § 142 správního řádu, které v civilním řízení již nemůže napadat, i když toto nezákonně zasahuje do jejích práv. Tímto postupem městský soud odmítl stěžovatelce poskytnout ochranu jejích práv, čímž porušil čl. 36 odst. 2 Listiny základních práv a svobod. Civilní soudy v již probíhajících řízeních nechávají otázku rozsahu kolektivní správy k posouzení soudům správním. Soud dále nezohlednil podstatný rozdíl ve skutkovém stavu a v postupu žalovaného, ze kterého vycházel Nejvyšší správní soud při rozhodování ve věci sp. zn. 9 As 107/2020, a to že stěžovatelka podala žalobu v řízení vedeném před kasačním soudem v této věci v době, kdy neexistovalo napadené rozhodnutí žalovaného. Tímto rozhodnutím se tedy kasační soud v citované věci vůbec nezabýval. Vydání napadeného rozhodnutí se navíc zásadně liší od pouhé obecné interpretace právních předpisů, které je dle závěru kasačního soudu vyjádřeného ve výše citované věci jednáním, jež nepředstavuje zásah do práv žalobkyně. Proti napadenému rozhodnutí vydanému dle § 142 správního řádu se stěžovatelka bránit musí, protože toto nezákonně zasahuje do jejích práv. Když tedy nyní existuje rozhodnutí vydané dle citovaného ustanovení správního řádu, jsou správní soudy povinny poskytnout stěžovatelce ochranu proti tomuto nezákonnému rozhodnutí, ze kterého budou v dalším rozhodování vycházet civilní soudy.

[6] Jelikož stěžovatelka je jako provozovatelka satelitní a internetové televize považována za uživatelku předmětů ochrany a kolektivní správci včetně DILIA od ní požadují odměny za užívání děl přenosem rozhlasového nebo televizního vysílání podle § 22 odst. 1 autorského zákona, rozhodnutí o rozsahu oprávnění DILIA má přímý dopad na její práva a povinnosti. Podle autorského zákona před novelizačním zákonem i po něm bylo a je možné vykonávat kolektivní správu pouze na základě a v rozsahu oprávnění uděleného žalovaným. Každé správní rozhodnutí o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy muselo a musí navazovat na předchozí písemnou žádost, v rámci které bylo a je nezbytné vymezit práva, která mají být kolektivně spravována, což plynulo z § 98 odst. 2 písm. b) autorského zákona a nyní plyne z § 96 odst. 2 písm. b) autorského zákona. DILIA má přitom pouze oprávnění k výkonu dobrovolné kolektivní správy v oblasti § 22 odst. 1 autorského zákona a po účinnosti novelizačního zákona si nepožádala o rozšíření svého oprávnění také pro výkon povinné kolektivní správy pro tuto oblast. Výše sazeb odměny DILIA má proto také odpovídat skutečnosti, že DILIA vykonává pro přenos rozhlasového a televizního vysílání podle § 22 odst. 1 autorského zákona pouze dobrovolnou kolektivní správu, a zastupuje tedy menší počet nositelů práv, než by tak bylo v případě povinné kolektivní správy dle § 22 odst. 2 autorského zákona, na což stěžovatelka ve vyjednáváním o výši sazeb odměny opakovaně poukazovala. Žalovaný v napadeném rozhodnutí však potvrdil, že DILIA má oprávnění pro povinnou kolektivní správu v oblasti dle § 22 odst. 1 autorského zákona, a to s výslovnou vědomostí, že se DILIA domáhala vydání rozhodnutí kvůli odlišnému právnímu názoru uživatelů. DILIA pak v návaznosti na napadené rozhodnutí požaduje od stěžovatelky výši sazby odměny odpovídající výkonu povinné kolektivní správy. Napadené rozhodnutí tedy má přímý vliv na to, jaký rozsah kolektivně spravovaných práv DILIA spravuje, což významně ovlivňuje výši sazeb odměny požadovaných ze strany DILIA po stěžovatce, a rozhodnutí tedy ve svém důsledku přímo zasahuje do práv a povinností stěžovatelky.

[7] Žalovaný se ve vyjádření ke kasační stížnosti ztotožnil se závěry městského soudu. Dále uvedl, že stěžovatelka měla vyčkat vydání rozhodnutí ministra kultury o rozkladu proti rozhodnutí žalovaného, nikoli brojit „žalobou z opatrnosti“ proti prvoinstančnímu rozhodnutí žalovaného. Žaloba i kasační stížnost jsou předčasné, neboť řízení je pravomocně ukončeno až v okamžiku vydání správního rozhodnutí o rozkladu. Žalobou ve smyslu § 65 s. ř. s. přitom lze napadnout pouze rozhodnutí, jímž se řízení ukončuje. Žalovaný dále konstatoval, že napadené rozhodnutí se nemůže nijak nově dotýkat práv třetích osob, neboť nestanoví či nezakládá žádný nový právní stav. Z tohoto důvodu nemohou být ani žádné třetí osoby účastníky řízení dle § 27 odst. 2 správního řádu, neboť deklaratorním rozhodnutím nejsou přímo, tedy bezprostředně dotčeny ve svých právech a povinnostech. Navíc za přímo dotčené ve svých právech nebo povinnostech v řízení o žádosti o udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy nemohou být pokládáni uživatelé autorských děl, neboť samotné rozhodnutí o udělení oprávnění nemůže mít žádný přímý dopad na jejich práva a povinnosti, jež jim vznikají z užití chráněných autorských děl. Stěžovatelka je provozovatelem satelitní a internetové televize (tj. uživatelem chráněných autorských děl), přičemž práva a povinnosti takových provozovatelů neurčuje a nezakládá ani neovlivňuje napadené rozhodnutí; stanoví je právní předpisy.

[8] Samotným oprávněním k výkonu kolektivní správy nejsou nijak stanoveny sazby odměn za užití děl, přičemž v případě nyní posuzovaného užití, tj. užití přenosem vysílání,

pokračování

nejsou sazby stanoveny ani právním předpisem. Uživatelé se mohou stát účastníky správního řízení týkajícího se výkonu kolektivní správy práv, které souvisí se sazbami odměn vybíraných kolektivními správci práv, zejména v řízení ve smyslu § 98f odst. 2 autorského zákona. Pokud jde o sazby odměn, není stěžovatelka ve svých právech jednat o sazbách odměn nijak omezena. Žalovaný závěrem zdůraznil, že obsah kasační stížnosti je zcela totožný s obsahem rozkladu proti nyní napadenému rozhodnutí, který podala stěžovatelka dne 16. 6. 2020.

III. Posouzení kasační stížnosti

[9] Nejvyšší správní soud nejprve posoudil zákonné náležitosti kasační stížnosti a konstatoval, že kasační stížnost byla podána včas, osobou oprávněnou, proti rozhodnutí, proti němuž je kasační stížnost ve smyslu § 102 s. ř. s. přípustná, a stěžovatelka je v souladu s § 105 odst. 2 s. ř. s. zastoupena advokátem. Poté Nejvyšší správní soud přezkoumal důvodnost kasační stížnosti v souladu s § 109 odst. 3 a 4 s. ř. s., v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů. Neshledal vady podle § 109 odst. 4 s. ř. s., k nimž by musel přihlédnout z úřední povinnosti.

[10] Kasační stížnost není důvodná.

[11] Nejvyšší správní soud předně uvádí, že již rozhodoval ve skutkově obdobné věci v rámci řízení o kasační stížnosti podané stěžovatelkou ve věci sp. zn. 6 As 360/2020, přičemž závěry vyslovené v rozsudku ze dne 25. 3. 2021, č. j. 6 As 360/2020 - 31, považuje zdejší soud za aplikovatelné též na nyní posuzovanou věc, těmito závěry je vázán a v odůvodnění tohoto rozsudku z nich vychází.

[12] Spornou je v posuzovaném případě otázka, zda ob stojí závěr městského soudu ohledně nepřipustnosti žaloby stěžovatelky ve smyslu § 46 odst. 1 písm. d) ve spojení s § 68 písm. e) a § 70 písm. a) s. ř. s., tedy z důvodu, že napadené rozhodnutí žalovaného nepředstavuje rozhodnutí dle § 65 odst. 1 s. ř. s.

[13] Kompetenční výluka stanovená v § 70 písm. a) s. ř. s. dopadá na úkony, které nenaplní znaky rozhodnutí ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s., tedy nejsou *úkonem správního orgánu, jímž se zakládají, mění, ruší nebo závazně určují* práva nebo povinnosti v oblasti veřejné správy (§ 2 s. ř. s.). Účelem této výlučky je „nepřipustit samostatný soudní přezkum u těch úkonů správních orgánů, které, byť mohou splňovat formální definiční znaky správního rozhodnutí, ve své podstatě nezasahují do práv a povinností subjektů“ (usnesení rozšířeného senátu ze dne 21. října 2008, č. j. 8 As 47/2005 - 86, č. 1764/2009 Sb. NSS).

[14] Městský soud dospěl k závěru, že rozhodnutí, jímž žalovaný určil, že DILIA je ode dne 20. 4. 2017 oprávněna k výkonu povinné kolektivní správy práva na užití přenosem televizního vysílání (které městský soud nesprávně označil za „udělení oprávnění k výkonu kolektivní správy“ – srov. bod 11 napadeného usnesení), se žádným způsobem nedotklo právní sféry žalobkyně, a proto nejde o rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s. (nenaplnilo tedy materiální znak rozhodnutí). Vyšel přitom z výše citovaného rozsudku č. j. 9 As 107/2020 - 85, kterým Nejvyšší správní soud odmítl žalobu stěžovatelky na ochranu před nezákonným zásahem spočívajícím v tom, že žalovaný při výkonu

pravomocí v oblasti kolektivní správy autorských práv svěřených mu autorským zákonem nesprávně interpretuje právní předpisy, a tím umožňuje kolektivním správcům požadovat po stěžovateli odměny za užití předmětů ochrany v širším rozsahu, než k jakému jsou oprávněni. Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku konstatoval, že „*jednání žalovaného popsané v žalobě, spočívající v obecné interpretaci právních předpisů, nesměřuje přímo vůči stěžovateli a z podstaty ani nemůže zasahovat do jejích veřejných subjektivních práv, přiznávat jí je nebo odebírat. Jde totiž o právní výklad, který nemá individuálního adresáta a který se může projevit až zprostředkovaně, v praktických situacích spojených s výkonem kolektivní správy. Teoretický výklad práva provedený správním orgánem se bez dalšího do stěžovatelských práv nepromítá, resp. ani sám o sobě nezasahuje žádná veřejná subjektivní práva konkrétního adresáta.*“

[15] Stěžovatelka však oprávněně namítá, že rozsudek č. j. 9 As 107/2020 - 85 neskýtá oporu pro závěr, že nyní napadený úkon – rozhodnutí o určení právního vztahu podle § 142 správního řádu, tedy (na rozdíl od citované věci) konkrétní akt aplikace práva ze strany žalovaného vydaný zákonem předvídaným způsobem, není rozhodnutím ve smyslu § 65 s. ř. s. Žalobou napadeným rozhodnutím žalovaný závazně určil práva a povinnosti DILIA, tedy autoritativně deklaroval, že je oprávněna k výkonu povinné kolektivní správy práva na užití přenosem televizního vysílání.

[16] V posuzovaném případě tedy jde o individuální správní akt s konkrétně individualizovaným adresátem, jemuž závazně určuje konkrétní práva, který je vydán ve formalizovaném řízení upraveném právními předpisy správním orgánem v mezích jeho zákonem stanovené pravomoci (srov. rozsudek NSS ze dne 28. srpna 2014, č. j. 7 As 100/2014 - 52, č. 3151/2015 Sb. NSS).

[17] Nejvyšší správní soud se dále zabýval tím, zda žalovaný nerozhodl v soukromoprávní věci, což by zakládalo nepřípustnost žaloby podle § 68 písm. b) s. ř. s. V již citovaném rozsudku č. j. 9 As 107/2020 - 85 Nejvyšší správní soud konstatoval, že ačkoli mají právní vztahy upravené autorským zákonem obecně soukromoprávní charakter, právě v oblasti vydávání a odnímání povolení ke kolektivní správě lze spatřovat veřejnoprávní prvky (řízení týkající se oprávnění k výkonu kolektivní správy spadají do pravomoci správních soudů od nabytí účinnosti s. ř. s. – srov. například rozsudky NSS ze dne 10. prosince 2003, č. j. 6 A 136/2001 - 80, či ze dne 2. února 2011, č. j. 5 As 38/2008 - 288, č. 2293/2011 Sb. NSS). Tento právní názor lze vztáhnout i na případy určování, zda je určitý subjekt nositelem oprávnění k výkonu kolektivní správy.

[18] Nejvyšší správní soud proto dospěl k závěru, že rozhodnutí žalovaného o určení, že DILIA je ode dne 20. dubna 2017 oprávněna k výkonu povinné kolektivní správy práva na užití přenosem televizního vysílání, naplňuje znaky rozhodnutí ve smyslu § 65 s. ř. s., neboť se jím závazně určují veřejná subjektivní práva.

[19] Otázka, zda se rozhodnutí žalovaného plausibilně mohlo negativně promítnout v právní sféře žalobkyně (ve smyslu usnesení rozšířeného senátu ze dne 23. března 2005, č. j. 6 A 25/2002 - 42, č. 906/2006 Sb. NSS, které městský soud citoval), nesouvisí s povahou žalobou napadeného úkonu, nýbrž s aktivní procesní legitimací stěžovatelky. Městský soud tyto dvě roviny důsledně nerozlišuje, což ho nakonec dovedlo

pokračování

k nesprávnému závěru, že rozhodnutí žalovaného není rozhodnutí proto, že se nijak nedotklo právní sféry stěžovatelky. To, zda konkrétní úkon zakládá, mění, ruší či závazně určuje (něčí) práva a povinnosti na straně jedné, a zda tak působí konkrétně vůči žalobci na straně druhé, jsou však dvě odlišné otázky a dva rozdílné důvody pro případné odmítnutí žaloby: nedostatek aktivní procesní legitimace je důvodem pro odmítnutí žaloby jako návrhu podaného osobou zjevně neoprávněnou [§ 46 odst. 1 písm. c) s. ř. s.], zatímco otázka, zda je napadený úkon rozhodnutím, souvisí s přípustností žaloby [§ 46 odst. 1 písm. d) s. ř. s.]. Odmítnout žalobu pro nedostatek aktivní procesní legitimace přitom lze jen v případech, kdy lze s ohledem na tvrzení žalobce jednoznačně konstatovat, že v žádném případě nemohlo dojít k zásahu do jeho právní sféry (již citované usnesení č. j. 8 As 47/2005 - 86).

[20] Podstatná pro posouzení této věci je však skutečnost, že žaloba směřovala proti rozhodnutí žalovaného vydanému v prvním stupni, které obsahuje v souladu se zákonem poučení, že proti němu lze podat rozklad. Stěžovatelka sama v kasační stížnosti uvedla, že proti rozhodnutí žalovaného rozklad podala (z vyjádření žalovaného vyplývá, že v něm uplatnila stejné námitky jako v kasační stížnosti, resp. v žalobě), přičemž žalobu podala z procesní opatrnosti jen proto, že nelze předvídat, jak o jejím rozkladu ministr kultury rozhodne.

[21] Podle § 68 písm. a) je žaloba proti rozhodnutí správního orgánu nepřipustná, *nevyčerpal-li žalobce řádné opravné prostředky v řízení před správním orgánem, připouští-li je zvláštní zákon, ledaže rozhodnutí správního orgánu bylo na újmu jeho práv změněno k opravnému prostředku jiného.* Z uvedených skutečností je zřejmé, že stěžovatelka před podáním žaloby nevyčerpala řádný prostředek ochrany, tedy rozklad podle správního řádu (sice jej podala, avšak nevyčkala, jak o něm žalovaný rozhodne). Její žaloba tudíž nebyla přípustná. Právě z tohoto důvodu městský soud žaloby ve dvou skutkově podobných případech odmítl (usnesení ze dne 18. září 2020 č. j. 17 A 95/2020 - 83 a č. j. 17 A 96/2020 - 83), přičemž Nejvyšší správní soud jeho postup aproboval jako zákonný (rozsudky ze dne 14. ledna 2021, č. j. 9 As 253/2020 - 30, a ze dne 25. ledna 2021, č. j. 10 As 340/2020 - 31).

[22] Jak uvedl Nejvyšší správní soud v citovaném rozsudku č. j. 9 As 253/2020 - 30, *„v daném správním řízení bylo účastnictví učeno na základě obecné úpravy ve správním řádu, nikoli na základě zvláštního předpisu, takže lze předpokládat, že podmínky pro aktivní legitimaci k podání žaloby splňovali právě ti, kdo zároveň splňovali definici účastníka podle § 27 správního řádu. Navíc i stěžovatel v kasační stížnosti zdůvodňuje svou legitimaci k podání žaloby, aniž by mu předtím bylo přiznáno postavení účastníka správního řízení, podrobným vyličením toho, jak se rozhodnutí žalovaného negativně dotýká jeho právní sféry, tedy že naplňuje § 65 odst. 1 s. ř. s. Pokud by však tvrzené dotčení bylo akceptovatelné, pak by byly dány důvody pro to, aby stěžovatel byl zároveň podle § 27 odst. 2 správního řádu účastníkem správního řízení, v němž bylo toto rozhodnutí vydáno. Předpokladem účastnictví totiž v obou případech je alespoň potenciálně možné dotčení právní sféry. (...) Stěžovatel naopak zastává názor, že účastníkem řízení měl být a mělo s ním tak být jednáno. V takovém případě však, pokud by stěžovatel byl opomenutým účastníkem řízení, nemohl se obrátit přímo na správní soud a měl namísto toho vyčkat na rozhodnutí o rozkladu, který podal, jakmile se o rozhodnutí žalovaného dozvěděl (§ 84 správního řádu).“*

[23] Závěr městského soudu o nepřipustnosti žaloby se tedy nakonec ukázal jako správný. Jak vyplývá ze žaloby i z kasační stížnosti, stěžovatelka své tvrzení o aktivní legitimaci opírá o stejnou argumentaci jako to, že měla být účastníkem řízení před žalovaným na základě § 27 odst. 2 správního řádu, podle něhož jsou účastníky správního řízení *též další dotčené osoby, pokud mohou být rozhodnutím přímo dotčeny ve svých právech nebo povinnostech*. Otázku dotčení stěžovatelčiných práv v důsledku určení, že DILIA je oprávněna k výkonu povinné kolektivní správy práva na užití přenosem televizního vysílání, se tedy bude zabývat v rámci řízení o rozkladu ministr kultury (v rovině posuzování, zda je stěžovatelka vůbec oprávněna podat rozklad proti rozhodnutí žalovaného), jehož rozhodnutí, bude-li pro ni nepříznivé, bude stěžovatelka moci následně napadnout žalobou. Přístup k soudní ochraně jí tudíž zůstává zachován, ovšem za předpokladu, že dodrží zákonem stanovený postup (čl. 36 odst. 1 a 2 Listiny základních práv a svobod) a vyčerpá dostupné prostředky ochrany v rámci veřejné správy předtím, než se obrátí na soud.

IV. Závěr a náklady řízení

[24] Nejvyšší správní soud tedy shledal, že ačkoli městský soud založil své rozhodnutí na nesprávných důvodech, jeho závěr o nutnosti odmítnout žalobu pro nepřipustnost v konečném důsledku obstál, a proto lze kasační stížnost podle § 110 odst. 1 věty druhé jako nedůvodnou zamítnout (srov. rozsudky NSS ze dne 19. října 2016, č. j. 6 As 196/2016 - 24, a ze dne 14. prosince 2009, č. j. 5 Afs 104/2008 - 66). Pro úplnost Nejvyšší správní soud uvádí, že závěr o nepřipustnosti žaloby pro nevyčerpání opravných prostředků podle správního řádu nemůže být pro stěžovatelku překvapivý, neboť jak již bylo uvedeno, stěžovatelka sama v žalobě uváděla, že proti rozhodnutí žalovaného podala rozklad a žalobu podává z procesní opatrnosti.

[25] Zároveň Nejvyšší správní soud rozhodl o nákladech řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatelka neměla v řízení úspěch, a právo na náhradu nákladů řízení proto nemá. Procesně úspěšnému žalovanému pak nevznikly v řízení náklady přesahující rámec nákladů jeho běžné úřední činnosti. Náhrada nákladů řízení se mu proto nepřiznává.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 30. dubna 2021

Mgr. Aleš Roztočil
předseda senátu